

РЕШЕНИЕ

№ 1451

гр. София, 07.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 16 състав,
в публично заседание на 30.11.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Ралица Романова

при участието на секретаря Елица Делчева, като разгледа дело номер **11875** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административно-процесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по жалба вх. № 41522/26.11.2021 г., подадена от Г. В. Р., ЕГН: [ЕГН], с адрес [населено място], [улица].ет. 2, ап. 5, срещу задължително предписание № П/Д-С-ЛЦ-002/23.07.2021 г., издадено от директора на дирекция „Социално подпомагане“ – Л., потвърдено с решение № 22-РД06-0347/08.10.2021 г. на директора на Регионална дирекция за социално подпомагане С. -град.

В жалбата са изложени съображения за незаконосъобразност на акта, допуснати съществени процесуални нарушения и противоречие с материалния закон. Иска се отмяна на оспорваното предписание. В хода на съдебното производство процесуалният представител на жалбоподателката поддържа жалбата и изразява искане за нейното уважаване. Претендира разноски по делото, в това число държавна такса и адвокатско възнаграждение, за което представя списък.

Ответникът – директорът на дирекция „Социално подпомагане“ – Л., чрез своя процесуален представител изразява становище за неоснователност на жалбата. Прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение и претендира юрисконсуктско възнаграждение.

Административен съд София - град, след като обсъди становищата на страните и прецени събраните по делото доказателства, намира за установено от фактическа страна следното:

Видно от влязло в сила съдебно решение №497341/28.09.2018 г. на СРС по гр. д. №

66015/2017 г. е, че е постановено прекратяване на брака между Г. В. Р. и К. Ч. Д.. Същите са родители на две деца, като упражняването на родителските права е предоставено на майката, а на бащата е определен режим за осъществяване на срещи с децата М. Д. и Ч. Д..

Във връзка с проверките по множество сигнали, постъпили от родителите относно режима на контакти между децата и бащата от отдел „Закрила на дето“ при ДСП-Л. е констатиран риск за психо-емоционалното им състояние и съществуващ риск от отчуждение, поради което е отворен случай, за всеки от тях.

Във връзка с преодоляване на конфликтните отношения между родителите и превенция на родителското отчуждение, Г. В. Р. и децата М. Д. и Ч. Д. са насочени към ползване на социална услуга към Комплекс за социални услуги на деца и семейства при Фондация „Асоциация Анимус“, но в писмо на доставчика на услугата е посочено, че майката и децата са се успокоили и първоначалната заявка за работа вече не е актуална и услугата не е реализирана. На 12.03.2021 г. от страна на родителите е депозирана нова молба за ползване на социална услуга за тях и децата. Във връзка с това на 25.03.2021 г. от ДСП-Л. е издадено направление за ползване на социални услуги, с което лицата са насочени към Сдружение „Институт по социални дейности и практики“, към което е приложен и социален доклад. Потребностите са описани, като родителско консултиране във връзка с възникнали проблеми в комуникацията между тях.

С писмо от 21.04.2021 г. Сдружение „Институт по социални дейности и практики“ информира директора на ДСП-Л., че при разговор с Г. В. Р. същата е заявила, че има необходимост от време да се консултира дали децата да ползват услуги в ЦОП, тъй като при необходимост същите се ползват от услугите на специалист-психолог. Изразила е и становище, че не счита за необходимо да посещават още един специалист. В този смисъл от сдружението е посочено, че услугите за децата не са стартирали.

С писмо от 29.06.2021 г. Сдружение „Институт по социални дейности и практики“ информира директора на ДСП-Л., че са провеждани срещи с бащата К. Ч. Д., в които същият е изразил становището си относно причината децата не искат срещи с него. Посочил е и, че многократно е подавал сигнали към институциите, предвид факта че е възпрепятстван да общува с децата си. Съгласно изложеното в писмото, по данни от социалния доклад изготвен по случая от ОЗД-Л. има подадени и много сигнали от страна на майката, отново касаещи режима на контакт между бащата и децата. Резултатите от социалната услуга са обобщени така: 1. С г-н Д. е подписан договор за ползване на социална услуга в рамките, на която е била осигурена неутрална среда и пространство, в което той е вербализирал спокойно своите емоционални преживявания свързани със семейната динамика и липсата на контакт с децата; 2. Информирани е, че становището на органа е, че е задълбочил познанията си за потребностите на децата и спецификата на възрастта, в която се намират в момента; 3. Запознат е и с възможните последици за децата от включването им в конфликта между родителите; 4. С оглед липсата на възможност за работа с г-жа Р. и децата не е осъществена работа по подобряване на контакта между двамата родители, както и за осъществяване на медиации срещи между бащата и децата. В заключение е посочено, че прекратяват работата по издаденото направление поради невъзможност за оказване на подкрепа в така изведената заявка от страна на ОЗД и на клиента.

От представената по делото преписка се установява, че позицията на

административния орган е, че майката не оказва съдействие на ОЗД-Л., като отхвърля възможността за родителско отчуждение при децата и пренебрегва потребностите им от нормален контакт с баща им. За посочените обстоятелства са приобщени социален доклад от 23.07.2021 г., заповед на директора на ДСП – Л. от 23.07.2021 г. за насочване на майката да сключи договор с лицензирания доставчик на социални услуги – Център за обществена подкрепа при ИСДП и да посещава социална услуга „Родителско консултиране и психологическа подкрепа за осъществяване на медиации срещи между децата М. Д. и Ч. Д. и баща им К. Ч. Д.“.

От директора на ДСП-Л. на Г. В. Р. е издадено задължително предписание, на база социалния доклад и във връзка с работата по случаите на М. Д. и Ч. Д. и заключението за неангажираност на майката към осъществяването на пълноценен режим на контакти между децата и бащата и категоричния и отказ да сътрудничи на ОЗД при ДСП-Л. в работата по случаите. Във връзка с това е констатиран риск от пренебрегване потребностите на децата и увреждане на психо-емоционалното им развитие. На основание чл. 20, ал. 4, т. 1 и чл. 18, ал. 4 от Правилника за прилагане на Закона за закрила на детето, във връзка с чл. 21, ал.1, т. 3 и чл. 4, ал. 1, т. 1 и чл. 24 от Закона за закрила на детето на Г. В. Р. е предписано: 1. Да се въздържа от всякакви действия, които имат вредно въздействие върху здравето и психичното развитие на децата, както и да не ги поставя в конфликт на лоялност между родителите и значимите за тях възрастни; 2. Да сътрудничи активно на ОЗД при ДСП-Л. в работата и по случаите на М. Д. и Ч. Д.; 3. Да посещава социална услуга „Родителско консултиране и психологическа подкрепа за осъществяване на медиации срещи между децата М. Д. и Ч. Д. и баща им К. Ч. Д.“; 4. В едномесечен срок от издаване на предписанието да сключи договор с лицензиран доставчик на социални услуги Център за обществена подкрепа при ИСДП.

Г. В. Р. е обжалвала дадените и предписания, но с решение № 22-РД60-0347/08.10.2021 г. на директора на ДСП-Л. същата е отхвърлена.

По делото е разпитана свидетелката Р., майка на жалбоподателката. Същата заявява, че дъщеря и по никакъв начин не възпрепятства контакта с бащата и е изпълнила всички предписания на институциите, а детето Ч. само отказва срещи с бащата си, поради случка в миналото, на която отдава нежеланието на детето. Сочи, че се е случвало бащата да закъснява за срещите, като е имало единични случаи, в които не е ходил. Изказва предположение, че е налице субективно отношение от страна на социалните към дъщеря и, породено от многобройните жалби на бащата на децата. Заявява, че не може да се накара 16 годишно момче да отиде някъде и в тази връзка дъщеря и не може да носи отговорност, че момчето не ходи на срещи с психолог. Твърди, че бракоразводното съдебно решение се изпълнява, като и че е наясно, че има издадено направление за ползване на социална услуга в Института за социални дейности, посещавали са го, но няма сключен договор. Излага, че бащата не винаги идва на срещи с полиция, когато е време да види децата, а дъщеря и Г. В. Р. не иска социална услуга, защото не може да накара децата насилно да се виждат с него.

По делото е разпитана и свидетелката В., която познава семейството от 2006 г. Твърди, че Г. се грижи много добре за децата с помощта на баба им и дядо им. Присъствала на случай, в който децата отказват да се виждат с баща си, въпреки че са били подтиквани от майка си да се видят с него. Не е ставала свидетел на среща между децата и бащата, при която те да тръгнат с него. Не знае децата да са преспивали при него. Не е виждала баща им да им причинява физически или

психически травми.

Съдът кредитира свидетелските показания като логични и непротиворечиви.

При така установеното от фактическа страна, съдът достигна до следните правни изводи:

Жалбата е процесуално допустима, като подадена в срока по чл. 149, ал. 1 от АПК срещу административен акт, който подлежи на съдебен контрол, срещу адресата на акта, неблагоприятно засегнат от волеизявлението на административния орган. За да се произнесе по основателността на жалбата, съдът взе предвид следното:

Оспореното задължително предписание е постановено от компетентен административен орган и в пределите на неговата власт /чл. 18, ал. 5 от Правилника за прилагане на Закона за закрила на детето/, поради което не е налице предпоставката за отмяната му по смисъла на чл. 168, ал. 1 във връзка с чл. 146, т. 1 от АПК. Обжалваният акт е постановен в законоустановената форма и не подлежи на отмяна съгласно чл. 168, ал. 1 във връзка с чл. 146, т. 2 от АПК. Посочени са обективно и пълно фактическите и правните основания за издаване на акта, както и неговата разпоредителната част. Конкретизирано е поведението, което следва да има майката на децата – ясно са разписани действията, които се очаква да прояви с цел възстановяване на връзката между децата и техния баща, оказване на подкрепа при предприетите спрямо децата социални мерки и спазване на действащия режим на лични отношения и решение, с което е определено упражняване на родителските права спрямо децата. Мотивите на административния акт се допълват изцяло от събраните по преписката писмени доказателства, в съответствие с предвиденото в ТР № 16/1975 г. на ОСГК на ВС. Поради това неоснователни са твърденията в жалбата, че дадените предписания са общи и неконкретизирани, а оспорваният административен акт - немотивиран.

Не са допуснати съществени нарушения на съдопроизводствените правила. Специализиран орган за провеждане на политиката за закрила на детето в общината е дирекция ДСП, в която се създава отдел за закрила на детето /чл. 20, ал. 1, чл. 6, ал. 1, т. 2 от ЗЗДет. /. Съгласно чл. 21, ал. 1, т. 2 - т. 3, т. 5 от ЗЗДет. ДСП определя и провежда конкретни мерки по закрилата на децата и контролира изпълнението им, извършва проверки по жалби и сигнали за нарушаване правата на децата и дава задължителни предписания за отстраняването им при условия и по ред, определени с правилника за прилагане на закона, предоставя информация за предлаганите услуги и оказва съдействие и помощ на семействата и родителите на нуждаещите се деца. Изрично в чл. 23 ЗЗДет. е разписано в какво се изразяват мерките за закрила в семейна среда, които се осъществяват на доставчици на социални услуги или ДСП /чл. 24 ЗЗДет. /. Някои от тях са: насочване към подходящи социални услуги в общността; консултиране и информиране на детето в съответствие с неговата възраст и със степента на неговото развитие; социална работа за улесняване връзките между децата и родителите и справяне с конфликти и кризи в отношенията. При осъществяване на своите функции и правомощия органите за закрила на детето се ръководят от висшите интереси на детето във всички свои действия, отнасящи се до децата и техните семейства - чл. 4, ал. 1 от ППЗЗДет. Спазени са разпоредбите на чл. 14 и чл. 15 от ППЗЗДет.

От представените по делото доказателства се установява, че е налице план за действие по отношение на децата. Поради липсата на желание от страна на майката Г. В. Р. да съдейства за осъществяването на целите, посочени в Плана за действие и

невъзможността да се постигне контакт, е издадено Задължително предписание № П/Д-С-ЛЦ-002/23.07.2021 г., от директора на дирекция „Социално подпомагане“ – Л.. При преценката за съответствие на оспорения акт с материалния закон съдът съобрази следното:

Съгласно чл. 1, ал. 2 от ЗЗДет държавата защитава и гарантира основните права на детето във всички сфери на обществения живот за всички групи деца съобразно възрастта, социалния статус, физическото, здравословното и психическото състояние, като осигурява на всички подходяща икономическа, социална и културна среда, образование, свобода на възгледите и сигурност. В изпълнение именно на тези свои задължения, при осъществяване на своите функции и правомощия органите за закрила на детето следва да се ръководят от висшите интереси на детето във всички свои действия, отнасящи се до децата и техните семейства. Освен това, органите за закрила на детето са длъжни да осигуряват на детето закрила и грижи, каквито са необходими за неговото благосъстояние, като предприемат своевременно всички необходими законодателни и административни мерки. Именно в изпълнение на тези функции компетентните институции следва да съобразяват всички обстоятелства, включително и съществуването на причини, които биха навредили на психическото, физическото или социалното развитие на детето. В чл. 4 ЗЗДет са разписани мерките за закрила, като в случая, с оглед посочената като правно основание за издаване на процесния акт разпоредба на чл. 4, ал. 1, т. 1 ЗЗДет е предприета мярка за закрила съдействие, подпомагане и услуги в семейна среда по чл. 23 ЗЗДет, като по отношение на майката и на децата са издадени направления за ползване на социални услуги. Съгласно чл. 8, ал. 6 ЗЗДет. родителите, настойниците, попечителите или другите лица, които полагат грижи за дете, са длъжни да изпълняват предприетите мерки и да съдействат при осъществяването на дейностите по закрила на детето. Целта е да са защитени и гарантирани основните права на детето във всички сфери на обществения живот.

Безспорно се установи, че на практика тези социални услуги не са стартирали, тъй като майката не е сключила договор за това. За безспорно установено съдът приема и влошените взаимоотношения между родителите на децата до степен, налагаща намесване на държавни институции относно възникнали между тях конфликти, основният от които се свежда до осъществяване на контакт между децата и бащата, съобразно постановеното съдебно решение. Следователно, стига се до извода, че оспорващата отказва да сътрудничи по предложенията на социалния работник, водещ случая. Именно в такава хипотеза разпоредбата на чл. 18, ал. 4 ППЗЗДет предписва на директора на съответната ДСП да издаде задължителни предписания, което е сторил и с оспорения в настоящото производство акт. При безпротиворечиво установената в случая липса на съдействие от страна на жалбоподателката за преодоляване на съществуващите конфликти в интерес на децата, както и поради наличието на доказателства за неизпълнение на влезлия в сила съдебен акт, който определя режима на лични контакти между бащата и децата, административният орган е имал правото и задължението да предприеме мерките, които е намерил за целесъобразни. Само по този начин ще се осъществи активно участие и на двамата родители при отглеждане и възпитание на децата. Съгласно чл. 10, ал. 1 от ЗЗДет. всяко дете има право на закрила за нормалното му физическо, умствено, нравствено и социално развитие и на защита на неговите права и интереси. Има се предвид и най-добрият интерес на детето/децата, представляващо преценка на: а/ желанията и чувствата на детето; б/ физическите, психическите и емоционалните потребности на детето; в/ възрастта,

пола, миналото и други характеристики на детето; г/ опасността или вредата, която е причинена на детето или има вероятност да му бъде причинена; д/ способността на родителите да се грижат за детето; е/ последиците, които ще настъпят за детето при промяна на обстоятелствата; ж/ други обстоятелства, имащи отношение към детето /§ 1, т. 5 от ДР на ЗЗДет. /. С издаденото задължително предписание и при дадените обстоятелства ще се гарантира и запази най-същественният интерес на децата – за тях да полагат грижи и двамата родители, в съответствие с Решение №497341/28.09.2018 г. на СРС по гр. д. № 66015/2017 г.

В случая се цели да бъдат защитени интересите на децата, да бъдат гарантирани техните права във всички сфери на обществения живот, както и да бъдат разширени възможностите им да водят самостоятелен начин на живот. Налице са множество доказателства за влошени взаимоотношения между родителите на децата до степен, налагаща намесване на държавни институции относно възникнали между тях конфликти, основният от които се свежда до осъществяване на контакт между децата и бащата и упражняване на родителските права от бащата, съобразно постановеното съдебно решение. Предприетите действия са с цел гарантиране на закрила, посредством която да се осигури на М. Д. и Ч. Д. нормално физическо, умствено, нравствено и социално развитие. Безспорно е правото на всяко дете на лични контакти с двамата му родители, като наличието на конфликт между тях неминуемо води до засягане на правата и интересите на децата и се отразява негативно на тяхното емоционално състояние и развитие. В тази посока са и задълженията, разписани в предписанието спрямо жалбоподателката.

При безпротиворечиво установената в случая липса на съдействие от страна на жалбоподателката за преодоляване на съществуващите конфликти в интерес на децата, както и поради наличието на доказателства за неизпълнение на влезлия в сила съдебен акт, административният орган е имал правото и задължението да предприеме мерките, които е намерил за целесъобразни. Само по този начин ще се осъществи активно участие и на двамата родители при отглеждане и възпитание на децата. Отказът на майката за сътрудничество и готовност да изпълнява препоръките на социалните работници е предпоставка за издаването на предписанието по смисъла на чл. 18, ал. 4 от ППЗЗДет.

Аргументите за законосъобразност на обжалваното задължително предписание се подкрепят и от правата, които детето притежава на основание чл. 9, § 3 от Конвенцията за правата на детето, чл. 24, § 3 от Хартата на основните права на Европейския съюз, а така също и чл. 124, ал. 2 от Семейния кодекс. Разпоредбите на чл. 122 и чл. 123 от Семейния кодекс установяват правото и задължението на родителя на упражняване на родителските права. Изложените правни доводи изцяло съответстват на мотивите в решението на Европейския съд по правата на човека по делото „А. и други срещу България“. Това решение е обвързващо за страните - членки и трябва да бъде съобразено от тях. В горното решение са изведени приложимите общи принципи, които засягат ролята на държавата за закрила на отношенията между родители и децата им, които са очертани в решенията на Съда по редица дела /вж. Eriksson v. S., 22 юни 1989 г., § 71 Серия А №

156; Olsson v. S. /no. 2/, 27 ноември 1992 г., § 90, Серия А № 250; Hokkanen v. Finland, 23 септември 1994 г., § 55, Серия А № 299-А; Ignaccolo-Zenide v. R., № 31679/96, § 94, ЕСПЧ 2000-І; S. Nunes v. Portugal, № 61173/08, §§ 66-69, 22 май 2012 г./ Същината на тези принципи е, че предвид факта, че отношенията между родители и деца са защитени по чл. 8 ЕКПЧ и понятието за семеен живот, невъзможността на лицата да поддържат тези отношения изисква действия от властите, в съответствие с позитивните задължения да предприемат мерки да съберат отново или да помогнат за възстановяването на отношенията между дете и родител /вж. Eriksson, § 71; Olsson /no. 2/, § 90; и Ignaccolo-Zenide, § 94, всички цитирани по-горе/. Естеството и степента на подготовката зависи от обстоятелствата на всеки случай. Според практиката на Европейския съд по правата на човека задължението за прилагане на принуда в тази област трябва да бъде ограничено, тъй като трябва да бъдат взети предвид интересите, както и правата и свободите на всички засегнати лица и по-конкретно най-добрият интерес на детето /вж. Hokkanen, § 58, и Ignaccolo-Zenide, § 94, и двете цитирани по-горе/. Решаващият аспект и това, което Съдът е призван да прецени, дали националните власти са предприели всички необходими стъпки, които може разумно да се изискват при дадените обстоятелства, с цел да се позволи на засегнатите лица да се съберат отново и да запазят отношенията помежду си.

С обжалвания акт се дава превес на интереса на децата спрямо желанията и интересите на техните родители. Вярно е, че жалбоподателката е добър и всеотдаен родител, но за правилното и пълноценно възпитание на децата е необходимо връзката между тях и бащата да не бъде прекъсвана. Следва да се отчете преустановителният и превантивният характер на мярката в зависимост от отношенията между двамата родители и невъзможността същите да разрешат съществуващите между тях конфликти, макар и след прекратяване на брака им. Целта е да се съдейства за реализиране на срещите между бащата и неговите деца, като се препяства рискът от родителско отчуждение и с оглед психоемоционалното си развитие децата да получат грижа и положителни преживявания с двамата си родители, т.е. да се преустанови съществуващото емоционално напрежение между отсъстващия родител и децата, за което обстоятелство са представени доказателства и се твърди, че е резултат и от поведението на майката, и едновременно с това да се осигури превенция за евентуална повторяемост на подобни ситуации в бъдеще, които биха могли да рефлектират негативно върху децата.

С оглед гореизложеното съдът приема, че оспореното Задължително предписание № П/Д-С-ЛЦ-002/23.07.2021 г., издадено от директора на дирекция „Социално подпомагане“ – Л., е законосъобразен административен акт, поради което жалбата следва да бъде отхвърлена като неоснователна.

Предвид изхода на спора, съдът намира за основателна претенцията на процесуалния представител на ответника за присъждане на юрисконсултско възнаграждение, като с оглед правната и фактическа сложност на делото намира, че жалбоподателят следва на основание чл. 78, ал. 8 от ГПК вр. чл. 37 от ЗПП вр. чл. 24 от Наредбата за заплащане на правната помощ да заплати на ответника юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 лв.

По изложените съображения и на основание чл. 172, ал.2 от АПК,

Административен съд София град, III отделение, 16 - ти състав

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Г. В. Р., ЕГН: [ЕГН], срещу задължително предписание № П/Д-С-ЛЦ-002/23.07.2021 г., издадено от директора на дирекция „Социално подпомагане“ – Л., потвърдено с решение № 22-РД06-0347/08.10.2021 г. на директора на Регионална дирекция за социално подпомагане С. -град.

ОСЪЖДА Г. В. Р., ЕГН: [ЕГН] да заплати на дирекция „Социално подпомагане“ – Л. юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 лв.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

Съдия: